

Informacja o wystąpieniu ognisk choroby zakaźnej pszczół

Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego w sprawie zwalczania zgnilca amerykańskiego pszczół część gminy Orzesze została ogłoszona terenem zapowietrzonym, tj. terenem występowania choroby. Zgnilec amerykański jest chorobą, która nie zagraża ludziom bezpośrednio, natomiast może powodować trudności z zapylianiem roślin na terenach sadowniczych, czy ogrodniczych.

Zgnilec amerykański to jedna z najgroźniejszych chorób zakaźnych pszczół wywoływana przez bakterię *Paenibacillus larvae*. Atakuje ona larwy pszczół znajdujące się w plastrach. Bardzo łatwo o jej rozprzestrzenienie, więc często najlepszym i jedynym rozwiązaniem jest usunięcie chorego roju.

Zgnilec amerykański jest jedyną chorobą pszczół podlegającą w Polsce obowiązkowi zwalczania na mocy ustawy z dnia 24 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. Z 2004 r. Nr 69, poz. 625.). Jeśli istnieje podejrzenie wystąpienia tej choroby w pasiece, pszczelarz ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia o tym Powiatowego Lekarza Weterynarii, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 24 października 2022 r. w sprawie zwalczania zgnilca amerykańskiego pszczół - poz. 6619, część gminy Orzesze została ogłoszona terenem zapowietrzonym, tj. terenem występowania choroby. Jest to obszar od zachodniej granicy gminy wzdłuż ulicy Przyjaźni w kierunku wschodnim do DK 81 (ulica Centralna), dalej DK 81 w kierunku północnym do rzeki Gostynka, następnie rzeką Gostynka w kierunku wschodnim do granicy gminy.

Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 24 października 2022 r. w sprawie zwalczania zgnilca amerykańskiego pszczół - poz. 6618, część gminy Orzesze została ogłoszona terenem zapowietrzonym. Jest to obszar od północnej granicy gminy Potokiem Jaśkowickim w kierunku południowym do linii kolejowej, następnie linią kolejową w kierunku zachodnim do ulicy Piotra Ściegiennego, dalej tą ulicą w kierunku południowym do skrzyżowania z ulicą Juliusza Słowackiego, następnie ulicą Juliusza Słowackiego w kierunku zachodnim do granicy gminy.

W obszarze tym zakazuje się:

- 1) przemieszczania, bez zezwolenia właściwego miejscowo powiatowego lekarza weterynarii rodzin pszczelich, pszczół, matek pszczelich, czerwia, pni pszczelich oraz sprzętu i narzędzi używanych do pracy w pasiece;
- 2) organizowania wystaw i targów z udziałem pszczół.

Zakazy określone w rozporządzeniu dotyczą wszystkich posiadaczy pszczół z obszaru zapowietrzonego i obowiązują do czasu uchylenia niniejszego rozporządzenia. Zgodnie z rozporządzeniem teren zapowietrzony zostanie właściwie oznakowany. Chcemy jednocześnie uspokoić mieszkańców, że choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ludzi.

Dodatkowe informacje dla pszczelarzy:

Zgnilec amerykański jest wysoce zaraźliwą chorobą bakteryjną pszczół. Zarazek atakuje larwy i czerw powodując ich zamarcie. Za jego rozprzestrzenianie w ulu odpowiedzialne są robotnice opiekujące się czerwiem i czyszczące komórki plastra, natomiast rozprzestrzenianie choroby pomiędzy ulami ma głównie miejsce u schyłku lata i początku jesieni, kiedy w okresie bezpożytkowym występują rabunki słabych rodzin pszczelich (m. in. zakażonych). Należy mieć również na względzie możliwość przenoszenia drobnoustroju przez osoby opiekujące się pszczołami, które nie zachowują należytej higieny pracy. Wczesnym niepokojącym objawem są zmiany na zasklepkach komórek z martwym czerwiem, wieczka tych komórek są pociemniałe i zapadnięte, występuje tzw. czerw rozstrzelony.

Po odkryciu komórek w zależności od postępu choroby można zaobserwować etapowe przekształcanie się zamartłego czerwia w brązową ciągnącą się masę, która przylega do ścian komórek plastra. Objawom tym, towarzyszy wydzielany zapach spalonego rogu. Rozpoznanie choroby odbywa się poprzez obserwację objawów, gdzie w przypadku podejrzenia pobierane są próby do badań laboratoryjnych. W tym celu zaleca się kontakt z Inspekcją Weterynaryjną lub najbliższym lekarzem weterynarii. Do badań pobiera się wycinki plastra o powierzchni co najmniej 20 cm zawierający w komórkach jak najwięcej chorobowo zmienionego lub martwego czerwia.

Celem zwalczania ogniska choroby po wcześniejszej likwidacji mocno zainfekowanych pni pszczelich należy przeprowadzić

dokładne oczyszczanie i odkażanie uli, sprzętu, za pomocą środków fizycznych np. opalenie płomieniem lampy benzynowej lub gazowej, lub przy użyciu dopuszczonych produktów biobójczych np. zawierających podchloryn sodu jako substancję czynną. Takie działania są niezbędne, gdyż przetrwalniki bakterii zgnilca są odporne na działanie czynników środowiskowych i powszechnie stosowane środki dezynfekcyjne. Należy pamiętać, że wyżej wymienione czynności wykonywane są wyłącznie przez lekarzy weterynarii pod nadzorem Powiatowego Lekarza Weterynarii.